GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 223. Sâmbătă, 4 (16) Octomvre. 1886.

NOU ABONAMENTŬ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu I Octomvre 1886 st. v., s'au începutŭ **unŭ nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „
Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Ungurii și libertatea popórelorŭ.

I.

Brașovŭ, 3 Octomvre 1886.

Intr'unŭ articulŭ întitulatŭ „Gazeta" despre libertate", fóia oposițională maghiară „Ellenzék" se încércă a combate unele afirmărĭ ce le-amŭ făcutŭ în numĕrulŭ 214 alŭ foiei nóstre din anulŭ curentŭ. Amŭ ḍisŭ adecă în acestŭ numĕrŭ următórele:

„Trebue sĕ ni se pară straniă mișcarea dintre Ungurĭ în interesulŭ libertății popórelorŭ orientale, décă ne aducemŭ aminte, că înainte cu câteva lunĭ, când se desbăteau budgetele, aceiașĭ Ungurĭ strigau în gura mare în dietă, că nicĭdecum nu potŭ sĕ recunóscă popórelorŭ din Ungaria dreptulŭ de desvoltare individuală națională."

„Domnii Apponyi Szilagyi și Iranyi, carĭ se arată aḍĭ atâtŭ de încântațĭ pentru idea desvoltării individualității naționale a popórelorŭ din Balcanĭ, ne asigurau altă primăvéră, că în statulŭ ungarŭ numai unŭ poporŭ maghiarŭ și o cultură maghiară póte sĕ esiste".

„Cum se potrivesce entusiasmulŭ pentru libertatea și independența națională a Bulgarilorŭ cu principiele ce le profeséză și cu politica ce-o urmărescŭ corifeii politicĭ maghiarĭ față cu popórele nemaghiare din statulŭ ungarŭ?"

Fóia clușiană, neputêndŭ rĕsturna afirmările nóstre de mai susŭ, carĭ se baséză pe fapte, se mărginesce a ne „documenta," că amŭ fi în erore, décă susținemŭ, că statulŭ ungarŭ nu lucră în interesulŭ libertății și alŭ independenței.

Și fiind-că de astădată „Ellenzék" se folosesce de unŭ limbagiu mai politicosŭ și mai seriosŭ față cu noi, blamândŭ astfelŭ purtarea cu totulŭ necuviinciósă a colegilorŭ sĕi dela „Kolozsvari Közlöny", carĭ nu mai esŭ din stilulŭ lorŭ bădăranŭ; dupăce mai departe se tractéză de-o cestiune principiară atâtŭ de mare și însemnată, ne vomŭ da silința de a ne lămuri puținteliŭ cu pretinșii apĕrătorĭ înfocațĭ ai libertății popórelorŭ dela fóia clușiană oposițională.

Argumentele ce le aduce „Ellenzék" în contra afirmărilorŭ nóstre se resumă în următórele pasagie:

„Décă vestimŭ — ḍice numita fóiă — libertatea și independența statelorŭ balcanice, vestimŭ, că constituțiunea acelorŭ state trebue sĕ fiă luată în apĕrare. România are propria sa constituțiune, care garantéză libertate și independență și décă acéstă constituțiune s'ar știrbi, s'ar știrbi independența și libertatea română. Dér acea constituțiune este a națiunei române și acolo nu e constituțiune maghiară, cu tóte că România are mai multŭ decâtŭ o miiă de locuitorĭ maghiarĭ, și nu e nicĭ jidovéscă, nicĭ turcéscă. Constituțiunea română nu dă drepturĭ deosebite altorŭ naționalitățĭ și nicĭ că le póte da."

„A vesti libertatea și independența Bulgariei însémnă, a vesti mănținerea constituțiunei și a legilorŭ bulgare. Acéstă constituțiă e bulgară, nu romăna, nicĭ sêrbéscă, nicĭ grécă, nicĭ turcéscă séu tătară, cu tóte că în Bulgaria este considerabilŭ numĕrulŭ acestorŭ popóre. Acésta constituțiă, sub firma bulgară scie sĕ ofere scutŭ fiă-cărui locuitorŭ și garantéză fiă-cărui locuitorŭ libertatea și independența."

„Dér în Serbia și în Muntenegru nu e așa? Așa e pretutindenĭ în lume".

„Numai la noi și tocmai la noi sĕ fiă îndreptățitŭ fiăcare poporŭ după chipsuiéla lui, acésta e cu neputință".

„La noi, tocmai așa ca în alte state, este în vigóre constituțiunea maghiară. Acéstă constituțiune oferă scutŭ locuitorilorŭ de orice rassă. Ce ar fi décă multele naționalitățĭ ale patriei nóstre s'ar puté lăuda fiăcare în deosebĭ cu-o constituțiă, óre acésta împrejurare ar servi spre întărirea statului ungarŭ? — De sigurŭ că nu!"

Una susținemŭ noi, alta ne rĕspunde „Ellenzék". Intr'unŭ articulŭ următorŭ vomŭ arăta, care e causa, că fóia unguréscă nu ne póte rĕspunde la cestiune.

Crisa bulgară.

— După informațiunile unui corespondentŭ, opininiunea generalului Kaulbars asupra călĕtoriei sale este, că cea mai mare parte din poporatiunea dela țéră nu voiește o ruptură cu Rusia și dorește ca guvernulŭ bulgarŭ sĕ urmeze sfaturile împĕratului. Dela sosirea sa în Bulgaria generalulŭ Kaulbars informéză în totdéuna pe agenții și consululŭ Austriei cei dintêiu despre tóte faptele sale.

— *„Times"* face laude Bulgarilorŭ și cere pentru dênșii simpatiile Europei, dér se teme de o ocupațiune rusécsă. *„Daily News"* nu crede într'o ocupațiune iminentă.

„Gazeta de Moscova" crede că Sobrania va rechema pe prințulŭ Alexandru. Rusia va fi atuncĭ nevoită sĕ declare rĕsboiu Bulgariei.

— Ḍiarele urméză a se preocupa de situațiunea din Bulgaria. *„Tagblatt"* constată că metoda intimidărilorŭ a căḍutŭ și că nu e neprobabilŭ că Țarulŭ va fini prin a ordona o ocupațiune. Aserțiunea ḍiarului *„Débats"*, care spune că o ocnpațiune provisoriă nu va schimba raporturile celorŭ 3 imperii, i se pare fără temeiu.

— *„Temps"* primește următórea informațiă: Acum o lună prințulŭ Bismarck a ḍisŭ celorŭ din jurulŭ sĕu și cu intenția vĕdită ca sĕ se comunice aceste cuvinte la loculŭ cuvenitŭ: că Rusia nu va ocupa Bulgaria, acésta a promis'o ea însășĭ, dér admițêndŭ că se va face ocuparea, ea nu va avé din partea Austriei consecințele temute Austro-Ungaria știă, că décă ar vré sĕ se opue cu forța acțiunii rusescĭ, ea n'ar fi sprijinită de Germania. De atuncĭ însĕ Bismarck se arată multŭ mai puținŭ sigurŭ; elŭ vede, că sentimentulŭ publicŭ alŭ Austro-Ungariei față cu intențiunile Rusiei este prea ostilŭ, decâtŭ sĕ nu pótă îndupleca pe guvernŭ într'unŭ momentŭ datŭ, orĭ câtŭ de multŭ ar dori dênsulŭ pacea. Décă Rnsia va ocupa Bulgaria, acésta n'ar avea póte de urmare o declarare de rĕsboiu a Austriei către Rusia, dér celŭ puținŭ o demonstrațiă ofensivă a Austriei în partea sêrbă. Aceste fapte ar provoca o intervențiă a Angliei, ceea ce ar pune în gardă puterile, care au interese în Marea Mediterană, chiar și pe acelea, care vorŭ sĕ rĕmână în cea mai mare reservă. De aceea se teme Bismarck acum de ocupațiunea Bulgariei, care ar puté provoca evenimente, pe care silințele sale de până acum le-au pututŭ evita.

— Unŭ consiliu de miniștrii românĭ s'a ținutŭ sub președința regelui, scrie *„Rĕsboiulŭ"*. A fostŭ vorba, se ḍice, despre situația din Bulgaria și despre mișcarea trupelorŭ rusescĭ din Basarabia.

— Din isvorŭ autorisatŭ află *„Națiunea"* din Bucurescĭ, că *trupe. ruseștĭ stau gata de plecare la Reni, décă nu vorŭ fi și plecatŭ până în acestŭ momentŭ.* O parte din vapórele destinate a transporta aceste trupe va lua calea spre Varna, ér cealaltă pe Dunăre în susŭ; acestea din urmă vorŭ lăsa succesivŭ trupe în tóte orașele bulgare dealungulŭ Dunărei. Intrevederea pe care a avut'o alaltăerĭ primulŭ ministru Brătianu cu prințulŭ Urusof stă de sigurŭ în legătură cu șcirea de mai susŭ.

— Circulă sgomotulŭ prin orașŭ, scrie *„Epoca"* din Bucurescĭ, că detașamente de *trupe rusescĭ se îmbarcă la Reni*, cu destinațiune pentru Bulgaria. N'amŭ pututŭ controla absolutŭ esactitatea acestorŭ sgomote; unŭ faptŭ însĕ este positivŭ, adecă că mișcărĭ importante de trupe rusescĭ se facŭ spre porturile dunărene.

Din dieta ungară.

In ședința de Lunĭ 11 Octomvre n. s'au continuatŭ desbaterile asupra petițiunilorŭ în afacerea Ianski.

Aurelŭ *Münnich* primesce moțiunea comisiunei de petițiunĭ și schițéză împrejurările în carĭ s'a datŭ autograflulŭ. (Strigărĭ în stânga estremă: Unde e? Nelinișce în drépta.) Oratorulŭ găsesce că afacerea Ianski e terminată. (Așa e! în drépta). Cu totulŭ suntŭ 25 petițiunĭ, dintre carĭ 18, datate înainte de autografŭ, punŭ greutatea pe simțĕmêntulŭ ofensatŭ alŭ națiunei, celelalte 7 însĕ cerŭ înființarea armatei independente. (Strigărĭ în stânga estremă: Bine și facŭ!) Petiționarii dinainte de autografŭ suntŭ satisfăcuțĭ deplinŭ, și n'arŭ fi petiționatŭ, décă ar fi sciutŭ de cuprinsulŭ autografului. Petiționarii din urmă voescŭ sĕ tirască armata în politica de partidă și continuă, ca și o parte a pressei, a ataca armata. Cu declarațiunea ce o dase Ianski, că n'a fostŭ condusŭ nicĭ de intențiunea d'a ofensa, nicĭ de tendință politică ar fi trebuitŭ sĕ se mulțămescă toțĭ. Soldatulŭ Ungurŭ nu se pedepsesce de superiorii sĕi pentru că e Ungurŭ, ci pentru că nu-șĭ face datoria. Soldatulŭ nu trebue sĕ se ocupe nicĭ cu politica, nicĭ cu cestiunea de naționalitate. E unŭ norocŭ, pentru buna înțelegere între armată și cetățenĭ, că spiritulŭ militarŭ alŭ armatei nu permite sĕ rĕspundă la provocările continue. (Nelinișce în stênga estremă.) Oratorulŭ a servitŭ 8 anĭ în armată (Olay: Sĕ și vede!) și acum are onóre a face parte din honveḍime (Olay: Spiritŭ negru-galbenŭ! Larmă. S'auḍimŭ!) N'am atinsŭ nicĭodată patriotismulŭ d-lui Olay, și dorescŭ și pretindŭ ca nicĭ elŭ sĕ nu mi-lŭ atingă și sĕ crédă ceea ce spunŭ aci din esperiență. (Aprobărĭ în drépta). Nicăirĭ printre oficerĭ n'a observatŭ simțĕminte dușmane Ungurilorŭ și nicĭ în cercurile pré înalte nu domnescŭ simțĕminte antinaționale, fiindcă suntŭ representate din tóte naționalitățile. Ce privesce separarea armatei, pentru acéstă nouă organisare se cerŭ vr'o 20 de anĭ. (Strigărĭ în stânga estremă: In 1848 au fostŭ deajunsŭ câteva lunĭ!) Oratorulŭ votéză pentru moțiunea comisiunei de petițiunĭ. (Aplause 'n drépta).

Contele Albert *Apponyi*: Antevorbitorulŭ, analisândŭ raportulŭ dintre armată și națiune, a vorbitŭ de o naționalitate unguréscă și de alte naționalitățĭ, și a adausŭ că elementele conducĕtóre ale armatei representă tóte naționalitățile. Acestŭ conceptŭ ilŭ respingŭ cu hotărîre. (Vii aprobărĭ în stânga și în stânga estremă). Aci nu e vorba de naționalitatea unguréscă, ca noțiune etnografică, ci de raportulŭ în care trebue sĕ stea armata și toțĭ factorii ei către Ungaria ca statŭ și către națiunea ungară ca națiune politică, care forméză statulŭ. Décă perdemŭ din vedere acestŭ punctŭ de plecare, ajungemŭ într'unŭ labirintŭ de rătăcirĭ, din care nu mai putemŭ eși. Oratorulŭ nu primesce nicĭ una din cele douĕ moțiunĭ. Elŭ e pentru mănținerea instituțiunei armatei comune, pentru că partida stângei stă pe basa pactului din 1867. Conflictulŭ provocatŭ prin schimbările personale ilŭ consideră ca resolvatŭ prin autografŭ (Aprobărĭ în drépta și în stânga) și nu doresce continuarea conflictului dintre armată și națiune, mai alesŭ aḍĭ, când situațiunea politică europénă e seriósă (Aprobărĭ în drépta și 'n stânga),

despre care nu vreau sĕ ḑicŭ că ne ameninţă directŭ cu unŭ rĕsboiu, dér care suntŭ astfelŭ, încâtŭ trebue sĕ fimŭ pregătiţi a pune'n cumpănă puterea armată a monarhiei. Şi décă e unŭ momentŭ în istoria naţiunei, în care unŭ astfelŭ de conflictŭ ar puté fi vătĕmătorŭ pentru desvoltarea posiţiunei de mare putere a monarhiei, atuncĭ e momentulŭ de aḑĭ. (Aprobărĭ în drépta şi în stânga). Cine s'a bucuratŭ mai multŭ de acestŭ conflictŭ decâtŭ pressa panslavistă, duşmana monarhiei nóstre şi mai alesŭ a Ungariei? (Aşa este!) A continua conflictulŭ ar fi cea mai mare greşélă politică. (Aplause 'n drépta şi 'n stânga). I s'a imputatŭ stângei de către stânga estremă că de aceea n'a luatŭ parte la mişcările provocate în véră, ca nu cumva sĕ se compromită şi în urma posiţiunei sdruncinate a ministrului preşedinte, sĕ i se ia dulcea speranţă d'a-lŭ moşteni. Acéstă imputare e neîntemeiată. Din contră m'am esprimatŭ, că rĕmânêndŭ ministrulŭ preşedinte pe tĕrêmulŭ simţului comunŭ alŭ naţiunii, póte conta pe sprijinulŭ nostru, şi aşa s'a şi întêmplatŭ. Cu asta nu vreau sĕ ḑicŭ, că activitatea politică a guvernului actualŭ e salutară şi că nu ţintescŭ a-lŭ rĕsturna, dér nu găsescŭ cu cale sĕ fiă rĕsturnatŭ prin astfelŭ de puterĭ, care provócă agitatiunĭ.

Ce privescŭ moţiunile amŭ ḑisŭ, că nicĭ una nu acceptezŭ. Décă comisiunea de petiţiunĭ s'ar fi mărginitŭ a spune în moţiune, că cestiunea schimbărilorŭ personale s'a resolvatŭ prin autografŭ, aşĭ fi primit-o. Dér moţiunea ḑice că nu e necesarŭ sĕ se ia disposiţiunĭ în nicĭ-o direcţiune indicată de petiţiunĭ. De aceea n'o acceptezŭ. Autografulŭ nu conţine nimicŭ alta decâtŭ o declarare generală de mare valóre, anume că spiritulŭ armatei nu póte fi altulŭ decâtŭ alŭ pré'-inaltului comandantŭ, şi acesta neputêndŭ fi altulŭ decâtŭ regele incoronatŭ şi constituţionalŭ alŭ Ungariei, negreşitŭ că spiritulŭ armatei nu póte fi altulŭ decâtŭ alŭ regelui constituţionalŭ. Acéstă enunciare e preţiósă, dér e numai o enunciare principiară, unŭ postulatŭ, căruia rĕmâne sĕ'i dămŭ viéţă. Fiinţa constituţionalismului ungarŭ este stabilirea şi recunóscerea necondiţionată a suveranităţii de statŭ a Ungariei. De aci resultă, că statulŭ ungarŭ şi factorii sĕi, chemaţi şi îndreptăţiţi a'şĭ esprima voinţa legislatorică, dispunŭ cu suveranitate necondiţionată pe tóte terenurile vieţii de statŭ. Decĭ legislativa de statŭ ungară dispune cu drepturĭ suverane neţĕrmurite asupra organisării puterii militare. Şi décă unele instituţiunĭ între celelalte ţĕrĭ ale Maiestăţii Sale şi între noi suntŭ comune, décă armata comună e o instituţiune comună, atuncĭ acésta nu e comună pentrucă ar isvorĭ dintr'unŭ dreptŭ ce ar sta înafară de suveranitatea ungară séu mai pre susŭ de ea, ci de acea, fiindcă legislativa suverană ungară de statŭ a găsitŭ de bine, ca în înţelegere cu legislativa celuilaltŭ statŭ alŭ monarchiei sĕ o facă instituţiune comună. O altă consecinţă a fiinţei statului ungarŭ e că nicĭ unŭ cetăţênŭ ungarŭ nu cunósce, nu póte cunósce şi nu va recunósce nicĭ odată unŭ altŭ obiectŭ de patriotismŭ, decâtŭ acéstă patriă ungară. Acesta e spiritulŭ constituţionalŭ cu care armata trebue sĕ fiă în armoniă şi sĕ nu vină în contrastŭ. Cei de dincolo de Leitha vorbescŭ despre »statulŭ totalŭ austriacŭ" şi e o fracţiune influentă a partidei politice ce domnesce aḑĭ dincolo de Leitha care urmăresce acéstă tendinţă politică. Ce putemŭ dori déră conformŭ definiţiunei schiţate a spiritului constituţionalŭ? Ce putemŭ dori déră dela armată ca instituţiune comună, o instituţiune a Ungariei şi a Austriei? Sĕ respecte acestŭ spiritŭ constituţionalŭ şi simţĕmêntulŭ publicŭ alŭ naţiunei. Putemŭ dori, ca partea ungară a armatei sĕ protégă aceste noţiunĭ constituţionale, aceste principii constituţionale şi sĕ fiă alipită de acelŭ spiritŭ alŭ iubirei de patriă cu căldură şi neclintire, ca orĭ ce locuitorŭ alŭ ţĕrii. Şi putemŭ dori ca asupra inteligenţii părţii ungare, asupra corpului oficerescŭ ungarŭ (O voce în stânga: Nu esistă de locŭ) sĕ se influinţeze de susŭ în acéstă direcţiune şi nu în direcţiune contrară; putemŭ dori ca tinerii, carĭ doresc a'şĭ face carieră ca oficerĭ, sĕ se educe în astfelŭ de institute, carĭ aferă deplină garanţiă, că vorŭ fi educaţĭ în acestŭ spiritŭ constituţionalŭ şi patrioticŭ. Implinirea datoriei militarului şi patriotismului nu se bate în capete. Iubirea de patriă ungară nu póte decâtŭ sĕ întéscă pe membrulŭ ungarŭ alŭ armatei a-şĭ împlini datoria în armată cu cea mai mare însufleţire. Acestea suntŭ postulatele nóstre. Ele nu cuprindŭ o rĕsturnare. Spiritulŭ tradiţionalŭ alŭ armatei nu póte merge însĕ aşa departe, ca sĕ ignoreze acea transformare a monarchiei, constituţiunea ungară şi dualismulŭ. Décă sub spiritulŭ tradiţionalŭ se înţelegŭ timpurile de victoriă ale armatei, n'avemŭ nimicŭ contra, décă însĕ se înţelegŭ timpurile de desbinare între rege şi naţiune, atuncĭ trebue sĕ peră acelŭ spiritŭ. Fiindcă noţiunea comisiunei nu împacă postulatele nóstre, de aceea propunŭ: guvernulŭ sĕ fiă avisatŭ a iniţia tóte acele disposiţiunĭ prin care sĕ se réaliseze spiritulŭ art. de lege XII din 1867, aşa ca sĕ prindă rădĕcinĭ deplina solidaritate internă între naţiune şi armată. (Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Delegaţiunile suntŭ convocate, printr'unŭ pré-înaltŭ autografŭ, pe ḑiua de 4 Noemvre în Pesta.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicaţiune a datŭ următórele concesiunĭ prealabile pentru căi ferate: deputatului Gabriel *Ugron*: a) o cale ferată vicinală dela Sepsi-Sân-Georgiu prin Chezdi-Oşorheiu şi Breţcu până la pasulŭ Oituzŭ; b) dela Braşovŭ prin Ozunŭ până la Chezdi-Oşorheiu; c) dela Gurghiu-Sân-Miclăuşŭ prin Sarhegy până la Ditro; tóte pentru durata unui anŭ; — contelui Iónŭ *Nemes* pentru construirea unei căi ferate vicinale dela Vulcanŭ pe lângă Zĕrnescĭ până la Braşovŭ şi de aci prin Preşmerŭ şi Sepsi-Sân-Georgiu până la Chezdi-Oşorheiu, eventualŭ până la Poiana Sărată, pe unŭ anŭ.

—x—

Sub titlulŭ *„Nouĕ impertinenţe valache"* scrie „Magyar Polgar«: La 5 Octomvre mai mulţĭ ostaşĭ înarmaţĭ din Moldova au luatŭ 120 oi şi 8 capre, ce păsceau pe proprietatea lui Petru Bilibocŭ din Gyimesbükk, dinaintea a doi copii ce le păzeau, le-au dusŭ şi până în timpulŭ de faţă se află deţinute la oficiulŭ vamalŭ alŭ Moldovei. Ca pretestŭ se duce împrejurarea, că oile ar fi păscutŭ pe teritoriu românŭ, pe când chiar unii dintre Românii ce au fostŭ de faţă mărturisescŭ, că numai a treia parte din oi au apucatŭ pe teritoriu românŭ, celelalte însĕ erau pe teritoriu maghiarŭ. Oficiulŭ vamalŭ a refusatŭ înapoiarea oilorŭ până atuncĭ, până când nu se va decide asupra acestei cestiunĭ guvernulŭ românŭ. Viceşpanulŭ comitatului Treiscaune a împărtăşitŭ afacerea îndată atâtŭ pe cale telegrafică câtŭ şi în scrisŭ ministrului ungurescŭ de interne."

—x—

Camera de comerciu şi industriă din Braşovŭ face cunoscută o ordinaţiune a ministrului de agricultură, industriă şi comerciu, care ḑice că mărfurile ce se esportă în Portugalia numai atuncĭ vorŭ fi supuse unui adausŭ vamalŭ de 2%, décă nu vorŭ porni spre Portugalia directŭ dintr'unŭ portŭ austro-ungarŭ. In acestŭ casŭ mărfurile, când dintr'unŭ portŭ străinŭ se îmbarcă, d. e. Hamburg, sĕ fiă provĕḑute cu unŭ certificatŭ de provenienţă cu declaraţiunea: Provenance d'Austriche-Hongrie en transit pour le Portugal«, care declaraţiune sĕ se repeţéscă pe documentulŭ corabiei şi sĕ se legaliseze de consulatulŭ portugezŭ din portulŭ de esportare.

—x—

Ḑiarele unguresci aducŭ vestea, că deputatulŭ Aurelŭ *Imre* s'a sinucisŭ. Causa sinuciderei se ḑice a fi fostŭ ruina materială.

—x—

Afacerea Herbert-Christen se va resolva, după cum află »P. N.«, pe cale cavalerescă. Herbert a sositŭ în Pesta, ca sĕ provóce la duelŭ pe sublocotenentulŭ Christen prin Hentaller şi Borostyani, dér negăsindŭ acestia pe representanţii lui Christen, şi-au lăsatŭ cărţile de visită. Afacerea se va resolva după însănĕtoşarea lui Christen.

—x—

»Epoca« scrie: »Aflămŭ dintr'unŭ isvorŭ vrednicŭ de credinţă, că autorulŭ broşurei *„Pravoslavia Română faţă cu drépta credinţă Română"* este însuşĭ episcopulŭ papalŭ Camillo din Iaşĭ, care a scris'o astă véră în satulŭ *Sabaoanii*, împrumutândŭ cărţile bisericescĭ ortodoxe cu carĭ s'a slujitŭ dela cântăreţii de pe la bisericele româneseĭ din părtea locului. Décă prin urmare desaprobarea acelei broşurĭ de către Monseniorulŭ Palma, Mitropolitulŭ papalŭ din Bucurescĭ, e sinceră, ne aşteptămŭ la depărtarea episcopului Camillo. Căcĭ de sigurŭ sf. sinodŭ alŭ Românie nu va puté suferi în ţéră nisce agitatorĭ ce-şĭ permitŭ a insulta naţiunea şi biserica română, grămădindŭ asupră'i dispreţulŭ cetăţenilorŭ.«

—x—

Postulŭ gendarmeriei dela graniţa *Sugagŭ* a datŭ în sĕptĕmâna trecută, spunŭ foile unguresci, peste locuitorulŭ Dumitru *Dobrata* din Poiana, pe când trecea ca contrabandă unŭ porcŭ ce-lŭ cumpărase din România. Porculŭ i s'a confiscatŭ şi în contra lui s'a făcutŭ arĕtare.

—x—

„Ellenzék" cu bucuriă anunţă, că junimea clericală unitară din Cluşiu a îmbrăcatŭ uniforma maghiară, pe care au purtat'o strămoşii lorŭ; sperézĕ totodată că nicĭ entusiasmulŭ celeilalte junimĭ maghiare din Cluşiu pentru adoptarea acestei uniforme nu va fi focŭ de paie.

—x—

La 30 Septemvre au cutrieratŭ stradele Parisului aşa numiţii *Sandwichs*, adică ómenĭ cu marĭ table de anunţurĭ pe pieptŭ şi pe spate, anunţândŭ 'apariţia unei nouĕ foi. Pe una din acelea tabele se vedea ministrulŭ de rĕsboiŭ Boulanger şi pe alta unŭ bălaurŭ avêndŭ capulŭ lui Bismark, pe care'lŭ taiă unŭ soldatŭ francesŭ, pe când unŭ soldatŭ rusŭ taiă códa bălaurului. Poliţia a pusŭ capĕtŭ repede acestui spectacolŭ, arestândŭ pe colportorĭ. Cu acéstă ocasiă apare în „Temps« o desminţire a scirii, că ministrulŭ de rĕsboiŭ ar fi permisŭ vre-unei foi sĕ scrie în numele lui. Ministrulŭ de rĕsboiu nu doresce altŭ organŭ specialŭ afară de buletinulŭ oficialŭ; ba se va reforma biuroulŭ de presă alŭ ministerului de resboiŭ şi se va permite numai publicarea comunicatelorŭ oficiale.

—x—

Regele României — spune »Epoca« — a anunţatŭ pe Regele Serbiei despre sfinţirea *Catedralei dela Argeşŭ.*

FOILETONŬ.

O nópte într'o cârciumă din Prahova.

Deşi legăturile comerciale şi relaţiunile de comunicaţiune cu vecina Română au fostŭ deja de mai multe decenii fórte vii, — şi se esportau anume mărfurĭ din Braşovŭ sub numirea colectivă *„braşovenia"* chiar până la Constantinopolŭ, totuşĭ starea drumurilorŭ şi căilorŭ printre munţii cei inalţĭ a fostŭ îngrozitóre în adevĕratulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului. Chiar şi în anulŭ 1849, când armata austriacă şi în suita ei o mulţime de Braşovenĭ se refugiară în Ţéra-românéscă, era suirea dela Predélŭ împreunată cu cele mai marĭ greutăţĭ. Mai târḑiu însĕ s'a construitŭ şoséua, aşa că acuma celŭ puţinŭ carĕle avéu pămêntŭ solidŭ sub ele; şi preste multele şi micele văgăunĭ şi adeseorĭ preste adêncile rupturĭ de apă se clădiră podurĭ de pétră tarĭ şi frumóse. Éră de când pe lângă acéstă şosea mai merge şi o cale ferată, comunicaţiunea de persóne şi de mărfurĭ este multŭ mai sigură. Cu tóte acestea munţii cei înalţĭ cu vijeliile, cu omeţii, cu rupturile de norĭ şi cu surpăturile de pămêntŭ ale lorŭ causéză adeseorĭ conturbările neplăcute.

Cârciumele, carĭ erau situate lângă acéstă şosé, erau prea puţinŭ comfortabile, precum lesne se póte cugeta. Cărăuşii, carĭ transportau mărfurĭ, îşĭ aduceau de acasă în străiţile lorŭ pâne, slănină şi cépă, şi dela cârciumarŭ cereau celŭ multŭ unŭ răşvarŭ (cratiţă) de ferŭ, pentru ca sĕ-şĭ facă o tocană. Aceştĭ óspeţĭ erau mulţămiţĭ cu rachiulŭ celŭ rĕu (numitŭ liurcă), ce-lŭ căpĕtau aci, séu că beau cu plăcere vinŭ românescŭ uşorŭ, care mai totdéuna are puţinŭ gustŭ de muceḑélă.

Cu diligenţa, care umbla pe atuncea între Braşovŭ şi Bucurescĭ, călĕtoriau numai astfelŭ de pasagerĭ, carĭ, cunoscêndŭ miseria cârciumelorŭ din munţĭ, îşĭ luau cu sine înşişĭ merindea necesară şi dela cârciumarŭ nu cereau alta decâtŭ unŭ locŭ de şedere, séu o odaiă caldă, până ce se schimbau caii.

Acuma, în timpulŭ celŭ mai nou este, se înţelege de sine, cu multŭ mai bine, fiindcă circulaţiunea de străinĭ devine din ce în ce totŭ mai viă, şi acolo, unde odinióră trebuiamŭ a ne încartira într'o casă de lemnŭ, astăḑĭ se ridică o casă de pétră zidită solidŭ, care oferă firesce călĕtorului cu multŭ mai multŭ, decâtŭ se putea pe atuncia.

Precum omulŭ îşĭ aduce cu plăcere aminte mai târḑiu de ḑilele, când a scăpatŭ têférŭ din pericule marĭ totŭ aşa ne aducemŭ şi noi aminte de petrecerea nóstră într'o micĭ cârciumă din Prahova. Sperămŭ, că amicabilulŭ lectorŭ nu-şĭ va perde răbdarea, décă îi vomŭ pune înaintea ochilorŭ simplele nóstre păţănii, câtŭ se póte de fidelŭ.

Când scriitorulŭ acestorŭ şire plecă împreună cu soţia sa din Bucurescĭ c'unŭ cărăuşŭ din Hĕlhii (unŭ satŭ săsescŭ-românescŭ din Ţéra-Bârsei aprópe de Braşovŭ), auḑirămŭ, că o ruptură de norŭ arŭ fi stricatŭ grozavŭ de tare drumurile şi podurile. Însĕ nu mai era timpŭ de pierdutŭ, şi afară de aceea noi aveamŭ speranţă, că unŭ carŭ aşa de mare cu patru cai sdravenĭ va puté da de bună sémă ei. Până la Câmpina au şi mersŭ lucrurile binişorŭ, dér de aci încolo începu a merge totŭ mai rĕu. Chiarŭ trecerea de mai multe orĭ a Prahovei încóce şi încolo este destulŭ de periculósă. Spumegândŭ se prăvăliau undele asupra cailorŭ, carĭ trăgeau sforăindŭ din nărĭ carulŭ, ce se legăna încóce şi încolo. Uneorĭ se loviau rótele de bolovanĭ şi, aluneândŭ de pe marginile bolovanilorŭ, credeamŭ, că acum se rĕstórnă carulŭ şi toţĭ ne prăvălimŭ în valurile cele recĭ. In fine totuşĭ ajunserămŭ la ţĕrmure şi cu acésta éră la drumŭ. Se făcŭ séră. Munţii erau învĕluiţĭ în întunereculŭ nopţii, norĭ ameninţătorĭ îi acoperiră până josŭ în vale şi deja cădea éră o plóe déså şi subţire şi deşi era în luna lui Cuptorŭ, totuşĭ rĕcórea era fórte simţitóre. Mare ne fù bucuria, când cărăuşulŭ ne asigură, că ajungemŭ în curêndŭ la cârciumă. Şi într'adevĕrŭ, când întunereculŭ nopţii era aşa de grosŭ, de nu

Se scie că dómna Despina, soția lui Neagoe Voevodŭ, a fostŭ fata regelui Lazărŭ alŭ Serbiei, și că a contribuitŭ cu dota ei la ridicarea acestui templu mărețŭ.

—x—

Marțĭ, 30 Septemvre, aŭ *emigratŭ din Iașĭ* în America vre-o *150 Israelițĭ*. „Pe peronulŭ gărei, spune »Curierulŭ Balasanŭ". se aflau peste o miiă de Evrei venițĭ de a ura coreligionarilorŭ lorŭ emigranțĭ călĕtoriă bună și îndeplinirea scopurilorŭ. Aflămŭ că, cu ocasiunea anului nou din ḑilele trecute alŭ Evreilorŭ, s'au trimisŭ de Evrei din America către aceștĭ din Iașĭ peste 4000 bilete de felicitărĭ și totdeodatŭ cu stăruință îndemnându-i de a emigra și ei în America, bine înțelesŭ, loculŭ traiului bunŭ și alŭ înlesnirilorŭ de a putea strânge banĭ, de órece în fiă-care ḑi sosescŭ mandate de sute de lei în aurŭ dela cei din America, destinațĭ pentru familiile lorŭ de aicĭ.«

—x—

La esamenele de *bacalaureatŭ* au rĕușitŭ în Bucurescĭ din 109 candidațĭ numai 52, ér în Iașĭ din 93 candidațĭ au reușitŭ 63, între carĭ 10 domnișóre.

—x—

Sinodulŭ episcopescŭ sêrbescŭ se va deschide, ḑice »Orsz. Ért.«, la 20 Octomvre, ér congresulŭ bisericescŭ e convocatŭ pe ḑiua de 4 Noemvre.

Din adunarea comitatului Brașovŭ.

Brașovŭ, 14 Octomvre.

In adunarea de adĭ, 14 l. c., a representanței comitatului Brașovŭ unulŭ din membrii românĭ, d. advocatŭ O. *Sorescu,* a adresatŭ d-lui fișpanŭ, comite A. *Bethlenŭ,* cu privire la regretabilulŭ faptŭ întêmplatŭ în Săcele cu ocasiunea primirei sĕrbătorescĭ a Esc. Sale Metropolitului Mironŭ Romanulŭ, următórea

Interpelațiune.

Considerândŭ, că la primirea sĕrbătorescă a Escelenței Sale metropolitului Românilorŭ gr. or. din Ungaria și Transilvania și consiliarului intimŭ alŭ Maiestății Sale regelui apostolicŭ, făcută din partea credincioșilorŭ sĕi din cerculŭ Săcelelorŭ la 22 Septemvre a. curentŭ, conductulŭ de sĕrbătorire a fostŭ opritŭ și împedecatŭ cu putere armată din ordinulŭ autorităților politice, din causă că unŭ individŭ, anume Vasile Pascu, a fostŭ împodobitŭ cu o lentă »galbenŭ-roșu-vênĕtă;«

Considerândŭ, că acelŭ tricolorŭ este vechiulŭ tricolorŭ alŭ Transilvaniei și că folosirea lui nu este oprită prin lege, nicĭ prin vr'o ordinațiune ministerială, ci din contră admisŭ prin articululŭ de lege XXI din 1848;

Considerândŭ, că chiar și când acestŭ tricolorŭ ar fi interḑisŭ, trebuia sĕ se urmeze conformŭ legii, adecă culpabilulŭ sĕ fiă datŭ în judecată spre a-șĭ lua pedépsa în sensulŭ § 36 art. de lege XL ex 1879; avêndŭ în vedere, că neurmându-se conformŭ legii, ci întrebuințându-se forța brută se puté întêmpla unŭ scandalŭ regretabilŭ, ba puteu cădé și ómenĭ jertfă unei procederĭ atâtŭ de violente;

Considerândŭ, că printr'o asemenea arbitrară procedere nu s'au vătămatŭ numai participanții la acelŭ conductŭ, și în speciă persóna sĕrbătorirei, adecă capulŭ bisericei ort. or. române din Ungaria și Transilvania, dér s'a blamatŭ și ofensatŭ greu chiar autoritatea întregei biserice autonóme ortodoxe or. române; ba a fostŭ lovită în față jumĕtate din poporațiunea română a Ungariei;

Avêndŭ tóte acestea în vedere, întrebŭ pe onoratulŭ domnŭ föispan, că are cunoscință despre acestŭ faptŭ regretabilŭ? éră décă are cunoscință, nu vede în acestŭ faptŭ unŭ abusŭ de oficiu, comisŭ din partea acelui funcționarŭ, care a datŭ ordinŭ de a se conturba și opri conductulŭ festivŭ de primire alŭ Escelenției Sale Metropolitului? In fine, că este aplicatŭ d-lŭ föispan a trage la rĕspundere pe cale disciplinară pe culpabilulŭ?

In motivarea ce a premersŭ acestei interpelărĭ d. Sorescu a ilustratŭ cu date și esemple afirmările sale, arătândŭ că falsă și tendențiósă este insinuarea, că Românii de aicĭ s'ar fi folositŭ vreodată de colorĭ străine în scopŭ de a demonstra contra statului ungurescŭ.

D-lŭ fișpanŭ Bethlen a rĕspunsŭ îndată interpelantelui, ḑicêndŭ între altele: „Teorii despre nevinovăția acestui tricolorŭ sĕ potŭ face multe și deși nu potŭ susține, că fiăcare Românŭ, care se împodobesce cu tricolorulŭ roșu-galbĕnŭ-vênĕtŭ este și daco-românistŭ, totușĭ potŭ afirma cu siguranță, că fiăcare daco-românistŭ se împodobesce cu tricolorulŭ acesta.« D-lŭ fișpanŭ adause, că stiméză pe Escelența Sa Metropolitulŭ de sigurŭ cum stiméză pe fiăcare din membrii representanței comitatense, și regretă că s'a întêmplatŭ chiar cu Escelența Sa unŭ asemenea casŭ, dér *nu póte lua în nume de rĕu procederea solgăbirĕului din Săcele, care și-a făcutŭ numai datoria.* După informațiunile ce le-a primitŭ d-lŭ fișpanŭ, locuitorulŭ din Săcele V. Pascu sĕ fi fostŭ avertisatŭ mai dinainte din partea solgăbirĕului sĕ nu mérgă cu lenta tricolorŭ și fiindcă cu tóte astea s'a folositŭ de ea, solgăbirĕulŭ a fostŭ în dreptŭ a face sĕ se oprésca prin gendarmĭ întregulŭ conductŭ metropolitanŭ.

Astfelŭ s'a terminatŭ incidentulŭ la care vomŭ mai reveni.

Fapte generóse.

Cetimŭ în ḑiarele din Bucurescĭ:

D. Dimitrie Poenărescu, proprietarulŭ moșiei Poenari, plasa Sabarŭ, jud. Ilfov, care a încetatŭ din viéță în ḑiua de 23 Septemvre curentŭ orele 7 séra, înmormêntându-se la moșiă în ḑiua de 25 Septemvre cu mare pompă, a lăsatŭ următorulŭ testamentŭ:

Lasă legatarĭ universalĭ pe tótă averea sa mobilă și imobilă pe d-na Elisabeta Ionescu și Maria Daniilŭ Anghelescu cu următórele sarcinĭ;

1. Sĕ se trimită, în străinătate doi absolvențĭ ai scólei de agricultură din Bucurescĭ, cărora sĕ li se dea pe fiă-care anŭ câte lei 3600 la fiăcare. Acésta în termenŭ de doi anĭ.

2. Sĕ se facă pe moșia Poenari o scólă de băețĭ și fete pentru care sĕ se cheltuiască lei 15,000.

3. Sĕ se facă unŭ spitalŭ ruralŭ pentru care sĕ se cheltuéscă celŭ puținŭ lei 15,000 plusŭ sĕ se dea pe fiă-care anŭ o rentă perpetuă de lei 2000.

4. Sĕ se repare câtŭ se póte mai bine biserica din comuna Poenari.

5. Sĕ se facă pe moșia Poenari unŭ localŭ de primăriă cheltuindu-se celŭ puținŭ lei 4,000.

6. Sĕ se împartă la sĕracĭ din comuna Poenarii lei 3,000.

7. Sĕ se dea la patru țĕranĭ din comuna Poenari, finĭ ai testatorului, câte lei 500 și la unŭ altŭ finŭ lei 1000.

8. Sĕ se dea finei Anicuța Mărculescu lei 10.000 depunêndu-se la Cassa de depunerĭ până la căsĕtoriă.

9. Idem, copilei Marióra Ionescu lei 10,000 depunêndu-sĕ la casa de depunerĭ, până la căsătoriă.

10. Lui Daniilŭ Anghelescu sĕ i se dea lei 15,000.

Numesce ca executorĭ testamentarii pe d-ni Eustațiu Mărculescu și Ștefanŭ Cornea, advocatŭ fixându-le la fiă-care ca onorariu câte lei 5000.

Faptele bune vorbescŭ de sine.

Complotulŭ anarchiștilorŭ din Viena.

Sĕptĕmâna trecută circulau prin Viena diferite scirĭ că poliția locală ar fi descoperitŭ urmele unei conspirațiunĭ a anarhiștilorŭ, carĭ aveau de scopŭ sĕ respândéscă gróză în orașŭ prin incendii și explosii de dinamită. Unŭ asemenea complotŭ esista; tóte mĕsurile pentru isbutirea lui fură luate și numai unei fericite întêmplărĭ se datoresce descoperirea și prevenirea lui la timpŭ, ferindŭ astfelŭ pe locuitorii Vienei de o mare nenorocire.

Nóptea de 3 spre 3 Octomvre curentŭ fù hotărîtă de anarhiștĭ pentru împlinirea scopului lorŭ; ei regulară sĕ pună focŭ in diferite părțĭ și suburbii ale orașului și sĕ aprindă cu deosebire depositele de lemne, magaziile și alte edificii publice, pe când în acelașĭ timpŭ bombe de dinamită erau gata pentru a fi aruncate prin mulțimea cuprinsă de panica incendiilorŭ.

Amĕnuntele acestui complotŭ le găsimŭ în ḑiarele vieneze. In timpulŭ din urmă s'au formatŭ mai multe grupe în care se discutau mijlócele pentru împlinirea violențelorŭ anarhiste. După cum amŭ ḑisŭ mai susŭ, nóptea de 3 spre 4 Octomvre era hotărîtă pentru acestŭ scopŭ. Poliția aflà că o societate suspectă se adună regulatŭ in tóte diminețele la unŭ birtŭ din Penzing. După aparență se credea că se adună acolo vr'o douĕḑecĭ de indivịdĭ aparținêndŭ clasei lucrătorilorŭ. O observațiune de mai deapróре dovedì, că aci e unŭ cercŭ alŭ anarhiștilorŭ. Ei se ocupau acolo cu studiulŭ chimiei și anume cu partea privitóre la compunerea materiilorŭ explosibile.

In timpŭ ce autoritățile începură sĕ privegheze mai deapróре acéstă societate, membrii ei făceau marĭ progrese în compunerea bombelorŭ de dinamită și se pregăteau sĕ pășéscă la lucru în nóptea de 3 spre 4 Octomvre. Ei aleseră Rudolphsheim, Hietzing și Penzing ca teatru alŭ atentatelorŭ lorŭ. Depositele de lemne erau țintite ca cele dintêiu obiecte de incendiu. Celŭ dintêiu focŭ avea sĕ isbucnéscă într'unŭ mare magasinŭ de grâu în Felberstrasse din Rudolphsheim și într'unŭ edificiu din Hietzing. Focurile aveau sĕ fiă puse prin nisce sticle umplute cu o materiă anume compusă si care avea sĕ se aprindă prin esplosiune.

După o denunțare anonimă s'a făcutŭ cunoscutŭ, că în diferite părțĭ ale Vienei se află depuse asemenea sticle; ele fură rădicate și înlăturate la timpŭ. Unŭ lucrătorŭ găsì o asemene sticlă la unŭ depositŭ de lemne între douĕ grindĭ, o rădicà și credêndŭ că ea conține oleiu pentru poleitŭ o vêndù unui stolerŭ. Când agenții de poliţiă, în urma denunțărilorŭ primite, veniră și la numitulŭ depositŭ de lemne sĕ facă cercetărĭ, lucrătorulŭ în cestiune povestì ce a găsitŭ și alergêndu-se în grabă la stolerulŭ care a cumpăratŭ sticla, ea fù găsită, din norocire, încă neatinsă așa, că o catastrofă sigură a pututŭ fi ferită.

După cum s'a mai anunțatŭ, părtașii complotului au fostŭ arestațĭ, Duminecă 3 Octomvre, séra, în momentulŭ când unii dintre dênșii erau pe drumŭ spre sĕvêrșirea scopurilorŭ lorŭ îngrozitóre. Odată cu arestările s'au făcutŭ și anchete domiciliare și s'au găsitŭ mai multe chilograme de dinamită, pumnale, șése până la optŭ sticle cu materii explosibile, bombe cu pistóne precum și scrierĭ de înaltă trădare. Acum s'a constatatŭ că mai multe focurĭ ivite la Viena în timpulŭ din urmă au fostŭ opera anarchiștilorŭ.

Mijlócele întrebuințate de anarchiștĭ pentru procurarea banilorŭ necesarĭ scopurilorŭ lorŭ se descoperŭ acum pe rêndŭ. Astfelŭ s'a constatatŭ că unii dintre dênșii se îmbrăcau cu uniforme polițienescĭ, cutrierau mahalalele Vienei sub pretextŭ că caută pe nisce falsificătorĭ de banĭ, în realitate însĕ — în anchetele lorŭ — »confișcau" banii ce găsiau. D'asemenea s'a constatatŭ că fabricau chiar ei monete false.

In totulŭ s'au arestatŭ 17 anarchiștĭ și anume 15 în Viena și 2 afară din Viena: unulŭ în Elveția și altulŭ în Linz.

Ultime scirĭ.

Moscova, 13 Octomvre. „Gazeta de Moscova" ḑice că nu numai guvernulŭ bulgarŭ șĭ-a bătutŭ jocŭ de represintantulŭ împĕratului, dér încă că a excitatŭ mulțimea din Sofia sĕ atace consulatulŭ Rusiei. Acelașĭ ḑiarŭ adaugă că nisce strigăte oștile au insultatŭ pe generalulŭ Kaulbars la Varna; că nicĭ odată Rusia n'a fostŭ insultată într'unŭ modŭ mai grosolanŭ și că numai unŭ singurŭ cuvêntŭ alŭ Țarului însușĭ póte scăpa Bulgaria și onórea Rusiei.

Londra, 13 Octomvre. Anglia a trimisŭ puterilorŭ o notă, propunêndŭ sprijinirea morală a Bulgariei.

Parisŭ, 13 Octomvre. Depeșĭ adresate din Viena ḑiarelorŭ „Tems" și „Debats" spunŭ că tentativele făcute de lordulŭ Churchill la Berlinŭ n'au rcușitŭ. Cele trei imperii suntŭ de acordŭ asupra cestiunei bulgare. O combinațiune antirusă între Austria și Anglia n'are nicĭ unŭ sorțŭ de reușită. Un articulŭ alŭ ḑiarului „Tems", favorabilŭ Bulgarilorŭ spune că ocupațiunea ruséscă nu numai că ar fi unŭ actŭ de inmoralitate politică, dér că ar putea avea nisce consecințe incalculabile.

Roma, 13 Octomvre. Ḑiarulŭ „Epoca" anunță, că prințulŭ imperialŭ alŭ Germaniei ar fi visitatŭ pe regele Italiei la Monza în celŭ mai strictŭ incognito. Se atribue acestei visite o mare importanță.

Belgrad, 13 Octomvre. Astăḑĭ au mai fostŭ alegerĭ, carĭ au fostŭ în favórea guvernului. Mai pretutindenĭ au fostŭ aleșĭ progresiștĭ notabilĭ. Scupcina e decĭ compusă din 120 de deputațĭ guvernamentalĭ și 40 de deputațĭ oposiționiștĭ.

DIVERSE.

Viață lungă. — Unŭ ḑiarŭ rusŭ, »Kievlianin«, vorbesce despre mórtea unei dómne poloneze în etate de 120 de anĭ: comitesa Sofia Sierakowska, sora generalului polonesŭ îndestulŭ de cunoscutŭ Iosefŭ Sierakowski. Mórta locuia în provincia Podolia, districtulŭ Litinŭ. Ea ișĭ păstrase până la sfîrșitŭ memoria întrégă și'i plăcea sĕ vorbéscă de diferite episode istorice ale țĕrei sale, la carĭ asistase în viéța sa.

Numĕrulŭ acesta se mai trimite tuturorŭ domnilorŭ, carĭ au fostŭ abonațĭ până lu 1 Octomvre a. c. De aci încolo însĕ ḑiarulŭ se va espeda numai acelora carĭ șĭ-au reînoitŭ abonamentulŭ. Domnii, carĭ se află în restanță suntŭ rugațĭ a ne trimite câtŭ mai curêndŭ prețulŭ abonamentului.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

mai puteamŭ nicĭ vedé obiectele de pe lângă drumŭ, zărirămŭ în depărtare o mică ferestră luminată, și îndată se oprì carulŭ în curtea cea tinósă a cârciumei. Toțĭ alergarămŭ repede în odaiă, ca sĕ ne uscămŭ la focŭ hainele cele ude de multa plóiă și sĕ ne încăldimŭ mânile cele amorțite. Dér, vai! foculŭ de pe vatră era așa ticălosŭ, încâtŭ abia se putea încăldi o pisică. Și afară de acésta vatra era deja încungiurată de totŭ de vr'o cincĭ séu șése fii ai munțilorŭ, carĭ nu păreau de felŭ a fi aplecațĭ a face locŭ celorŭ venițĭ mai târdiu.

O odaiă separată nu era aci, pentru aceea noi trebuirămŭ sĕ ne acomodămŭ împrejurărilorŭ. Cu locurile de dormitŭ încă nu pré erau scrupuloșĭ óspeții, carĭ se aflau împreună cu noi. Unulŭ se întinse aci, altulŭ colo într'unŭ unghiu pe pămêntulŭ golŭ, își puse de căpătâiu unŭ butucŭ de lemnŭ séu straița cu merindea, își trase căciula pe ochi, se acoperì cu cojoculŭ (tihórca) celŭ udŭ și adormì îndată pe pămêntulŭ celŭ vêrtosŭ somnulŭ drepțilorŭ. Față cu óspeții venițĭ cu carulŭ au avutŭ totușĭ ómenii aflătorĭ deja în cârcimă delicata consideraţiune. Aceștia se putură culca pe priciurile cele de lemnŭ, carĭ se aflau pe lângă părețĭ. Acestea suntŭ așternute cu rogojine frumușelŭ împletite, séu acoperite chiarŭ cu straie (țóle) de lână subțirĭ făcute de fii munțilorŭ înșișĭ. (Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 56
Rentă de hârtiă 5%	92.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.50
B nurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	[illegible].30
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.90
Renta de hârtiă austriacă	83.25
Renta de arg. austr.	84 30
Renta de aurŭ austr.	114 80
Losurile din 1860	158 50
Acţiunile băncei austro-ungare	862 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	278 90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	9.93
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.35
Londra 10 Livres sterlinge	125.30

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 1 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92½
Renta rom. amort. (5%)	93½	94½
» convert. (6%)	88—	88½
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	35—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	87½
» » urban (7%)	100½	101½
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	82½	83—
Banca naţională a României 500 Lei	1025	1035
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	272
« » » Naţională	212	214
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	15.¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03—	2.04

Nr. 82/1886.
of. scol.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ în clasa I. a scólei conf. gr. cat. din Rodna veche prin acésta se escrie concursŭ.

Salarulŭ împreunatŭ cu acestŭ postŭ e de 300 fl. v. a. în care e calculatŭ relutulŭ pentru lemne şi cuartirŭ, şi se plătesce din cassa fondului scolarŭ confes. gr. cat.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şi trimite recursele lorŭ provĕḑute cu atestatulŭ de cualificaţiune din limba română şi maghiară, despre purtarea morală şi de serviciulŭ de până acum, la senatulŭ scolarŭ confes. gr. cat. mai josŭ subscrisŭ, până în 24 Octomvre a. c. când va fi şi ḑiua alegerei, la care concurenţii au de a se presenta în persónă înaintea senatului scolarŭ.

Din şedinţa senatului scolarŭ confes. gr. cat.

Rodna veche, în 7 Octomvre 1886. 2—3

Preşedinte: **Clemente Lupşaiŭ**, parochŭ gr. cat.

Secretarŭ: **Silvestru Mureşanu**, învĕţătorŭ.

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.50	—	—
Predealŭ	—	9.32	—	—
	—	—	—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ	—	10 29	—	—
	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12.00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu	5.30	—	5.56	—
	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12.16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	--
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3.36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	--
	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2.52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5.07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8.17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8.36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7.25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10.07	—	6.10
Baniţa	10.48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7.37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.